

III МІЖНАРОДНА НАУКОВА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ
**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ: ТЕОРІЯ І
ПРАКТИКА**

III INTERNATIONAL SCIENTIFIC INTERNET CONFERENCE
**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2021

УДК 631.56:006.015.5:633.854.78

ДОСЛІДЖЕННЯ ГОСПОДАРСЬКО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ РІЗНИХ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ

Бобер А.В., канд. с.-г. наук, доцент,

Бондар М.О., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Дегтярьов Д.О., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

E-mail: Bober_1980@i.ua

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Іщенко Я.В., студент

Житомирський агротехнічний коледж

Агропромисловий комплекс є одним з найперспективніших секторів економіки України та розвинутих країн світу. Провідне місце в агропромисловому виробництві належить олійній культурі – соняшнику, оскільки існуючий потенціал цієї культури є надзвичайно немалим. Розвиток виробництва олійно-жирової продукції в Україні пов'язують саме з традиційною олійною культурою – соняшником, що пояснюється постійним збільшенням рівня попиту на насіння соняшнику та продуктів його переробки.

Україна повністю задовольняє власні потреби у продуктах переробки насіння соняшнику та є найбільшим експортером соняшникової олії на світовому ринку. Але для успішного розвитку вітчизняного олійножирового підкомплексу та утримання лідируючих позицій України виникає необхідність в об'єктивній оцінці виробництва насіння соняшнику на регіональному рівні.

Правильний вибір сортів (гібридів) і ряд інших факторів, таких, як вибір попередника, обробітку ґрунту і удобрення, сівба, догляд за посівами, своєчасне збирання врожаю, займають одне із важливих місць при отриманні високих і якісних врожаїв.

У зв'язку з вищесказаним основною метою наших досліджень було вивчити один із факторів, здатних підвищити урожайність культури з урахуванням найменшої кількості затрат на технологічні прийоми – це провести порівняльну оцінку гібридів соняшнику і вибрати серед них найбільш продуктивні за урожайністю та якістю насіння.

Дослідження проводили в умовах ПП ПВАП «Ель Гаучо» Заліщицького району, Тернопільської області та у навчально-науково-виробничій лабораторії

«Переробки продукції рослинництва» кафедри технології зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва ім. проф. Б.В. Лесика Національного університету біоресурсів і природокористування України. Об'єктами досліджень були гібриди соняшнику Конді, Mas87.ІР, Mas92.СР, 8Х477КЛ, Р63ЛЛ124. Завданням досліджень було вивчення формування компонентів урожаю, визначення біологічної і господарської урожайності гібридів соняшнику та його технологічних показників якості.

Господарсько-технологічна оцінка насіння соняшнику вирощеного в умовах ПП НВАП «Ель Гаучо» наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Господарсько-технологічні показники якості насіння соняшнику досліджуваних гібридів вирощених у ПП НВАП "Ель Гаучо"

Гібрид	Урожайність, т/га	Вміст олії, %	Вихід олії, кг/га	Вміст білка, %	Збір білка, кг/га
Конді (контроль)	3,0	54,0	1620	15,4	462,0
Mas 87.ІР	2,6	53,0	1378	14,2	369,0
Mas 92.СР	3,0	49,0	1470	14,6	438,0
8Х477КЛ	3,2	52,0	1664	15,0	480,0
Р63ЛЛ124	2,7	50,0	1350	14,5	391,5
НІР ₀₅	0,04	0,02	0,32	0,03	0,26

Як видно з таблиці 1, урожайність гібридів коливається від 2,6 до 3,2 т/га. Для зони вирощування у якому розміщене господарство, та природно-кліматичних умов в яких розміщено НВАП «Ель Гаучо» це досить хороший показник урожайності.

Оскільки досліджувані гібриди вирощувалися спеціально для олійних цілей варто звернути увагу на такі показники як вміст та вихід олії. Вміст олії у представлених гібридах коливається від 49 % до 54 %. Найвищими показниками вмісту олії володіє гібрид Конді (56%), який був взятий за контроль в нашому досліді. Вихід олії з гектара у представлених гібридах варіював від 1350 кг/га до 1664 кг/га. Найвищий показник виходу олії з гектара показав гібрид 8Х477КЛ. На вихід олії з гектара в першу чергу впливає урожайність гібрида. Вміст білку в насінні варіював від 14,2 % до 15,4 %. Найбільший вміст білку і вихід його з гектара мав гібрид Конді.

Отже, за результатами проведених досліджень можна відмітити, що насіння соняшнику гібридів Конді, Mas 87.ІР, Mas 92.СР, 8Х477КЛ, Р63ЛЛ124 урожаю 2018-2019 років за товарними та технологічними показниками якості відповідно з ДСТУ 7011-2009 відноситься до 1-го та 2-го класу для виробництва олії.

Найвищими показниками господарської врожайності характеризувалися гібриди Конді, Р63ЛЛ124. Найменші показники врожайності мав гібрид Mas 87.ІР. Проміжне місце за показниками врожайності належало гібридам Mas

92.СР та 8Х477КЛ. Найвищі показники олійності характерні гібридам Mas 87.ІР та Р63ЛЛ124.

За вмістом білка у насінні соняшнику перевагу мали гібриди соняшнику Конді та Mas 92.СР. Проміжне місце серед досліджуваних гібридів належало гібриду Р63ЛЛ124. Найменший вміст білка мав гібрид соняшнику Mas 87ІР.